

Sáfrányné Molnár Mónika

Mérei Ferenc születésének 100. évfordulója jegyében

Fővárosi Pedagógiai Napok

Idén a Mérei Ferenc Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézet száz éve született névadójának szentelte legfontosabb éves rendezvényét, a Fővárosi Pedagógiai Napokat. A november 13. és 20. között megrendezett eseménysorozat az eddigieknél is gazdagabb programkínálatot nyújtott az oktatási intézmények vezetőinek, a pedagógusoknak, az önkormányzati munkatársaknak, a segítő pedagógiai-szakmai szolgáltatások iránt érdeklődő közönségnek, valamint a szülőknek és a diákoknak. Összesen 35 helyszínen több ezer érdeklődő részvételével folytak az előadások, a workshopok, a konferenciák és a kiállítások. A résztvevők megtekinthették a korszerű pedagógiai gyakorlatokat és módszereket, az új tanulásszervezési eljárásokat bemutató órákat, valamint a nemzetiségi iskolák művészeti bemutatóit. Ezek közül emelünk ki néhányat a programsorozatról szóló beszámolóban.

Mérei Ferenc tanár úr munkásságát elevenítette fel az a konferencia, amely a Színművészeti Egyetem Ódry Színpadán zajlott. Germánné dr. Vastag Györgyi, a Fővárosi Közgyűlés Oktatási és Ifjúságpolitikai Bizottságának elnöke megnyitó szavaiban Mérei Ferenc személyiségének és munkásságának sokszínűségét, napjainkig tartó hatását és érvényességét emelte ki. Életpályája, művei, a róla szóló irodalmak, díjak, hivatkozások és utalások százai igazolják, hogy „Mérei életműve ma is közvetlenül hat a pedagógia és pszichológia több területén. Elég csak azokra a műveire gondolnunk, amelyeket tankönyvként a mai napig használnak az oktatásban. Általa fogalmazódott meg az a pedagógiai törekvés, hogy a nevelés a gyermek fejlődési sajátosságaihoz illeszkedő folyamat legyen, s olyan iskolát kell létrehozni, amely figyelembe veszi a gyermekek közötti egyéni különbségeket” – mondta köszöntőjében az elnök asszony.

A konferencia délelőtti programjának előadói – Erős Ferenc, az MTA doktora, az MTA Pszichológiai Intézet Társadalom és Kulturális Pszichológiai Osztályának vezetője, Járó Katalin, az ELTE Radnóti Miklós Gyakorlóiskola volt iskolapszichológusa, a Mérei Szociometriai Műhely munkatársa és dr. Kelemen Lajos, pszichológus, családterapeuta, a Debreceni Egyetem tanára – Mérei Ferenc teljes szellemi hagyatékának áttekintésétől annak a pedagógiai gyakorlatban való alkalmazásán keresztül a jelenkori pedagógiát megújító tapasztalatainak bemutatásáig sok témát érintettek. A tanár úr sokoldalú és gazdag életművében a társadalom-lélektani szál szorosan összefonódott a pedagógiai, a gyermeklélektani, a klinikai-pszichológiai, az irodalom- és a művészetpszichológiai munkásságával, valamint a pszichodráma-mozgalomban vállalt kezdeményező szerepével, nem utolsósorban pedig politikai és közéleti tevékenységével is – az előadások ezekre az aspektusokra is kitértek.

Délután a résztvevők portréfilmet nézhettek meg Mérei Ferenc életéről. Majd a tanár úr tanítványaival, követőivel megrendezett pódiumbeszélgetéssel folytatódott a program. Ezzel párhuzamosan megnyílt az a kamarakiállítás, amely az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeumhoz került gazdag Mérei-hagyatékból nyújt válogatást, és az Intézet Pedagógiai Szakkönyvtárában tekinthető meg. A kiállításon Mérei Ferenc könyveinek első kiadásai mellett a könyvtárából válogatott és saját jegyzeteivel kiegészített pedagógiai, pszichológiai tanulmányok, illetve tanítványainak, tisztelőinek dedikált művei is megnézhetők. A tanár úr életének főbb eseményeit gazdag fotóanyag mutatja be, a tablókon pedig Mérei Ferenc gondolatait olvashatjuk a gyermekekről és a pedagógiáról. A kiállítás főleg pedagógiai munkásságát állítja központba, hiszen Méreit

idézve: „Én inkább voltam tanár egész életemben, mint bármi más. Ezt a tanári magatartást, ezt valahogy nem vettem le soha. Inkább, mint pszichológus.”

A Mérei-emléknap és a teljes szakmai hét kiemelkedő és legünnepélyesebb eseménye Janzer Frigyes Kossuth-díjas szobrászművész Mérei Ferencről készült portrészobrának újraavatása volt, amelyre a Mérei Ferenc Pedagógiai Intézet belső udvarában került sor.

1. kép

Demszky Gábor főpolgármester felavatja Mérei Ferenc mellszobrát

A mellszobor a megszűnt újbudai készségfejlesztő iskola elől érkezett a Vas utca 8–10. alá. Az újraavatást megtisztelték jelenlétükkel a Mérei család tagjai, akikkel rendszeres kapcsolatot tartanak fenn az intézet munkatársai, és akik figyelemmel kísérik az intézet tevékenységét, részt vesznek szakmai rendezvényeiken. Aműalkotást Demszky Gábor főpolgármester avatta fel, aki beszédében méltatta Mérei Ferencnek, a szakterület legnagyobb magyarországi képviselőjének pedagógiai és pszichológiai munkásságát. „A nemzetközileg is elismert szakember idén lenne 100 éves. A szoboravatás időpontjával e jeles évforduló előtt szeretnénk tisztelni, méghozzá abban az – immár Budapestért díjas – intézményben, amely a Kossuth-díjas tudós amúgy is gazdag életművének talán legtermékenyebb időszakához kötődött, és amelynek a nevét – szintén a centenáriumba készülve – alig több mint egy esztendővel ezelőtt Mérei Ferenc Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézetre változtattuk” – mondta beszédében a főpolgármester. Az ünnepségen a beszédek mellett maradandó élményt nyújtottak az Eötvös József Gimnázium kiemelt aranyokleveles énekkarának előadásában elhangzott kórusművek.

November 19-én, csütörtökön a BM Duna Palotában a Mérei Ferenc Pedagógiai Intézet az Oktatókutató és Fejlesztő Intézettel közösen országos konferenciát rendezett *Professzió és progresszió a pedagógiai szakmai szolgáltatásban* címmel, a XXI. század közoktatási intézményeit segítő, támogató, valamint fejlesztő pedagógiai és szakmai tanácsadó szolgáltatás jövőképeiről. Ezen a találkozón a pedagógiai szakmai támogató rendszerek helyével és szerepével foglalkoztak, alkalmat teremtve a közös gondolkodásra egy minőségi, országos szaktanácsadói-támogatói hálózat létrehozásáról. A konferenciát dr. Farkas Katalin, az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet főigazgatója nyitotta meg, majd Germánné dr. Vastag Györgyi, Budapest Főváros Önkormányzata Oktatási és Ifjúságpolitikai Bizottságának elnöke köszöntötte a résztvevőket. Köszöntőjében kiemelte, hogy „a magyar közoktatás megújulása folyamatában az intézményvezetők, a pedagógusok áldozatkész, hivatástudattal vezérelt munkáját fontos, hogy egy külső, támogató, professzionális tudással rendelkező, rendszerszerűen működő szakmai szolgáltatás segítse”.

2. kép

Professzió és progresszió a pedagógiai szakmai szolgáltatásban című konferencia a Duna Palotában

Közel háromszáz pedagógus, intézményvezető, valamint önkormányzati munkatárs érdeklődött az esemény iránt. A konferencia egyik célja *A közoktatási reformok megvalósulását segítő, támogató, szolgáltató hálózatok, rendszerek kialakításának, fejlesztésének kritériumrendszere* című OFI-kutatás eredményeinek elemzése és értékelése volt. A szervezők ezen kívül szorgalmazták a közös gondolkodást a szakmai szolgáltatásról, az irányításról, illetve a nevelő-oktató munka szereplőinek együttműködéséről. Dr. Szilágyi Klára, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet tudományos főigazgató-helyettese *A tanácsadás jelene és jövője* címmel tartotta meg előadását, amelyben hangsúlyozta, hogy az oktatási rendszer szintjén erősödött a törekvés a döntéstámogatásra, az elszámoltathatóságra, az adekvát, mérhető minőségű tudásra. Középpontba kerültek az intézményfenntartók, valamint a munkaerőpiac elvárásai a hatékonysággal és az eredményességgel kapcsolatban.

Dr. Janza Károlyné, a Mérei Ferenc Pedagógiai Intézet osztályvezetője előadásában kiemelte, hogy a XXI. században az intézmények főleg a vezetés-, a szervezet-, a személyzet-, a tartalom-, az értékelés- és a minőségfejlesztés területein igénylik a tanácsadói szolgáltatást. Mindez a szaktanácsadói és a fejlesztői feladatkört ellátó segítőknek új kihívást jelent. A gyakorlat igényeinek, szükségleteinek és elvárásainak ismeretében összeállított előadást nagy érdeklődéssel hallgatták a jelenlévők, annál is inkább, mert olyan újszerű tartalmakat, ismereteket szerezhettek, amelyeket mindennapi tevékenységeik során is hasznosítani tudnak, mint például a segítő szerepeket betöltők elvárható személyiségjegyeinek részletezése vagy a többféle támogató szerep megismerése.

A délelőtti további előadói – Kőpatakiné Mészáros Mária, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet tudományos munkatársa, Székelyné Magyary Nóra, a Heves Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézetének igazgatója és Sárík Zoltán, a Mérei Ferenc Pedagógiai Intézet igazgatója – egyaránt megerősítették, hogy a közoktatás eredményességének és hatékonyságának növeléséhez szükség van a támogató szaktanácsadói hálózat működésére.

3. kép
Sári Zoltán, a Mérei Ferenc Pedagógiai Intézet igazgatója

A délutáni program részeként Mayer József főszerkesztő, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet tudományos munkatársa vezette az *Új Pedagógiai Szemle Kávéház* című pódiumbeszélgetést, amelyen nemcsak határozott szükséglet, hanem határozott igény és elvárás fogalmazódott meg mind az intézményvezetők, mind a pedagógusok részéről a külső pedagógiai, szakmai szolgáltatásra és a rendszerszerűen működő, mindenki számára hozzáférhető, professzionális tanácsadásra.

Ugyanezen a napon a városháza dísztermében *Sulimix iskola- és pályaválasztási kiállítás és börze* nyílt, amelyen két napon keresztül több mint 50 fővárosi középiskola, elsősorban szakképző intézmény mutatkozott be a pályaválasztás előtt álló diákoknak és szüleiknek. A kiállítást Horváth Csaba főpolgármester-helyettes nyitotta meg. A rendezvény célja többek között az volt, hogy az általános iskolások és a szakképzés iránt érdeklődők személyesen is feltehessék kérdéseiket a középfokú oktatási intézmények, illetve a Térségi Integrált Szakképző Központok (TISZK) képviselőinek.

Az eseményt hatalmas érdeklődés kísérte, a sikeres előzetes reklámtevékenység eredményeként számos iskola hozta el osztályait, de nagyon sok magánszemély és – legnagyobb örömünkre – szülő is meglátogatta a kiállítást. Az iskolák vonzó dekorációkkal, érdekes bemutatókkal igyekeztek felkelteni leendő tanulóik figyelmét. A másfél nap alatt mintegy 2000 látogató szerzett információt a továbbtanulási lehetőségekről, gyűjtött szóróanyagot az intézményektől, és ismerkedett meg a pályaválasztást pártatlan résztvevőként segítő Mérei Ferenc Pedagógiai Intézet szolgáltatásaival.

A szakmai hét zárónapján, pénteken *Európa: Sokféleség és Egység. Egy nap a nemzeti kultúráról* címmel az intézet nemzetiségi napot rendezett a Szlovák Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola és Diákotthonban. A budapesti nemzetiségi iskolák kulturális napjának célja a fővárosban működő nemzetiségi iskolákban folyó színes kulturális és oktatási tevékenység bemutatása volt a multikulturalitás jegyében. Ezen a napon a szlovák, a német, a szerb, a horvát és a roma hagyományok találkozájának lehettek szemtanúi az érdeklődők.

4. kép
A Talentum zenekar

Ugyancsak a szlovák iskola adott otthont a *Chachipe* nemzetközi fotókiállítás anyagából válogatott kamarakiállításnak, amelynek rendezői egy fotópályázat képeiből válogattak. A képek a Kelet-Közép-Európában élő, roma származású emberek mindennapjaiba nyújtanak bepillantást. A nemzetiségi nap megnyitóján Teleki László miniszterelnöki romaügyi megbízott méltatta a kiállítást, majd a szlovák iskola tanulói népdalcsokorral, a Talentum zenekar cigányzenével köszöntötte a megjelenteket, köztük a szlovák nagykövet urat. A nap második részében konferenciával folytatódott a program. A szlovák, a német, a szerb, a horvát, valamint a Kalyi Jag iskola előadásait Kucsák László – az Oktatási és Ifjúságpolitikai Bizottság (OIB) alelnöke – bevezető előadása után, levezető elnöksége mellett hallhatták az érdeklődők.

Amíg délelőtt a pedagógusok egymás gondolataival ismerkedtek a konferencián, addig a diákok kosárlabdacsapatai mérkőztek meg egymással a sportcsarnokban. A gyerekek büszkén mutatták be népviseletüket, hagyományörző játszóházban vehettek részt, pannót festhettek, illetve belekóstolhattak a népek kultúráját bemutató termekben a különböző ételspecialitásokba a sztrapacsától az ízes süteményekig. Délután kezdődött a programsorozat harmadik része, ahol a különböző nemzetiségek mutatták be népi kultúrájuk jellegzetességeit.

A gálát a Magyar Táncművészeti Főiskola erdélyi táncbemutatója nyitotta meg. A szerb iskola kisdíákjai esztrádműsorral lepték meg az érdeklődőket, míg a német nemzetiségiek verset mondtak, és a hagyományokat ápoló produkciójuk mellett az iskola indulóját is előadták. A horvát iskola kólója után a roma nemzetiségi iskola diákjai a dzsessz világába kalauzolták a vendégeket, majd a könnyűzenei bemutató után autentikus néptáncukat is láthatta a közönség. A házigazda szlovák iskola híres néptáncsoportja élő zenei kísérettel mutatta be fergeteges produkcióját. A találkozót táncház zárta a házigazda iskola tánctanárának, Szilágyiné Suba Évának a vezetésével.

A programokban gazdag szakmai hét rendezvényein közel 30 együttműködő partnerrel (óvodákkal, általános iskolákkal, gimnáziumokkal, szakképző és gyógypedagógiai intézményekkel, pedagógiai szolgáltatókkal, kerületi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel) folyt a közös munka, így – reményeink szerint – napjaink közoktatásának széles rétegét tudtuk elérni programkínálatunkkal.

A fotókat Hajdrák Tímea készítette.

**Sáfránné Molnár, Mónika: On the occasion of the 100th anniversary of Ferenc Mérei's birth.
Budapest Pedagogy Days**

Az írás szerzőjéről

Sáfránné Molnár Mónika

Mérei Ferenc Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézet, Budapest, Magyarország

safranyne[kukac]ffpti.hu